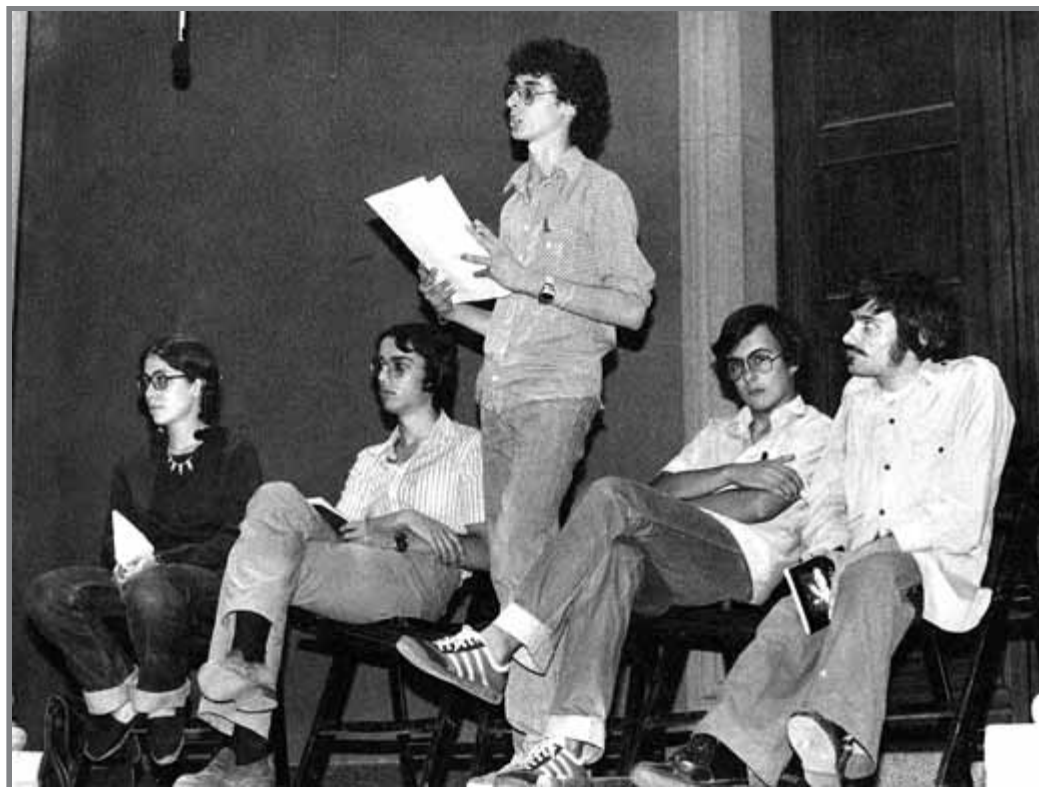

Un autobús cap a la Font del Cargol

No és un *revival* sinó la recuperació d'un projecte que hereta el nom de la històrica col·lecció Quaderns de la Font del Cargol, que als anys setanta i començament dels anys vuitanta va donar a conèixer alguns dels escriptors més destacats de la comarca, com ara el poeta i activista Valerià Pujol –ànima del projecte– i escriptors amb obra contrastada com Josep Bras, Teresa d'Arenys, Ventura Ametller, Martí Rosselló i Rafael Vallbona, entre d'altres. Va ser un grup heterodox i eclèctic que va servir perquè Pujol rescatés o descobrís autors en un moment complicat de la nostra història. Ara, un dels activistes, Albert Calls –que confessa que va arribar al projecte quan ja s'havia acabat– publica l'antologia *Poesia, llengua i llibertat. El Grup de la Font del Cargol*, amb una introducció històrica del que va significar la col·lecció, un primer número en què Quaderns de la Font del Cargol s'ha refugiat dins l'editorial Cossetània. L'edició, ben interessant, recupera material, com el text del primer full, datat al desembre del 1978, on es donen algunes de les claus: “En començar a elaborar aquest full periòdic –a tu t'ho diem, que ho llegeixes– partirem com és fàcil suposar d'unes necessitats purament personals emmarcades, en aquest cas, en la necessitat d'expressar-se públicament i que altri pugui llegir allò que nosaltres anem creant per mitjà de l'escriptura. A més, som conscients de la manca de mitjans de comunicació i relació culturals que hi ha actualment en tot el marc de la nostra malmuntada societat... i així ens va a tots plegats. Pretenem, doncs, fer d'aquesta publicació un periòdic literari –ni més ni menys– entenent el fet literari inicialment com a estri d'expressió a l'abast de tots, i posteriorment, com un element d'investigació; ans, en un i en l'altre cas, sempre un element de creació.”

En la introducció, Albert Calls assenya-la el mestratge de Pujol i el seu afany per crear la llavor i l'espirit: “El nucli inicial del moviment que impulsa el Grup de la Font del Cargol té les seves arrels a la Taula Rodona i el Taller Obert d'Expressió. Amb el mestratge de Valerià Pujol creen un fulls literaris, els Fulls de la Font del Cargol, que són la seva primera plataforma d'expressió i difusió. De la publicació en sorgeix un llibre, *Primera antologia de poetes del Maresme* (Edicions Robrenyo,

Pep Bras, dret, entre Cesca Galofré, Jaume Llenas, Rafael Vallbona i Valerià Pujol
FONT DEL CARGOL

Valerià Pujol va obrir via a les noves veus

1979), en què s'inclouen vint-i-quatre autors. Escriptors de referència com Salvador Espriu, Fèlix Cucurull, Esteve Albert, Marià Manent, Albert Manent i Pere Ribot comparteixen espai amb altres autors que en aquell moment tot just començaven la seva trajectòria, però que després projectaran amb força la seva obra i el seu nom. A partir d'aquesta primera antologia, el Grup de la Font del Cargol comença la seva expansió per la comarca, tot realitzant activitats culturals, com les Jornades Poètiques o les Nits del Llibre, però és amb la col·lecció de llibres de poesia Quaderns de la Font del Cargol que la seva tasca s'escampa arreu del país, amb la publicació d'autors de més enllà dels límits de la comarca.”

El títol de la col·lecció prové de la font que originalment estava emplaçada al Camí Ral de Premià de Mar, prop de la platja. La idea de Valerià Pujol no va ser ideològica ni estètica, sinó de crear el caldo de cultiu per afavorir la creativitat. Calls recull unes declaracions programàtiques de Pujol quan

deia que l'objectiu va ser “reunir gent amb estils i veus molt diferents, però que durant un temps van avançar junts en la mateixa direcció. Va ser com un autobús al qual ens vam enfilar junts moltes persones, però cadascú s'aturava en una parada de la seva trajectòria literària.” Resulta emotiva una de les conclusions de Calls en el moment de recuperar la tribuna i, sobretot, el que va significar: “També vull destacar el valor d'un projecte cultural fet des de la perifèria amb la idea d'irradiar cap al centre, un fet no gaire habitual a la Catalunya dels anys setanta. En definitiva, reivindicar un tret vivament generacional: començar a treballar des de la cultura per ajudar a fer un país nou, modern i sense complexos, tal com volia el jovent de l'època.” En un altre text introductori amè, Calls afirma que el llegat prové d'uns anys “que vindran amb el rerefons de la música de Dylan, però també la de Pink Floyd i els Rolling Stones; els llibres de Jack Kerouac i la descoberta que feia de la carretera com a espai mític i de projecció, l'univers *beat*; el Maig del 68 i el moviment *hippy*; Pegasus i la Dharma, Xesco Boix, Lluís Llach, Raimon; Salvat-Papasseit i tots els poetes catalans silenciats; l'eroticisme i el sexe; París, el nord sempre mitificat i les ànsies de llibertat i coneixement.”

A la segona part, podem trobar una bona mostra dels autors que van passar per les publicacions sota els auspicis de la col·lecció i un seguit de testimonis que van frequentar Pujol i els seus companys. *

POESIA, LLENGUA I LLIBERTAT
EL GRUP DE LA FONT DEL CARGOL
Albert Calls i Xart
Editorial: Cossetània
Valls, 2016
Pàgines: 160
Preu: 15 euros